

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle työttömyysturvalain ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta

Kaupunginhallitus 15.07.2024 § 194
1094/03.00/2024

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle työttömyysturvalain ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamiseksi.

Esityksen mukaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavasta peruspäivärahan ja työmarkkinatuen korotusosasta ja ansiopäivärahan korotetusta ansio-osasta luovutaan. Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettaisiin samansuuruista työttömyysetuutta kuin työttömänä ollessa. Lisäksi poistettaisiin mahdollisuus maksaa liikkuvuusavustusta korotettuna. Työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahoitussäännöksissä huomioitaisiin työttömyysturvalaissa säädettyjen korotusosien poistuminen.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että osittaisen työmarkkinatuen vähimmäismäärää pienennetään siten, että se olisi 35 prosenttia siitä työmarkkinatuesta, jota vanhempiensa taloudessa asuvalle työnhakijalle muutoin työmarkkinatukena maksettaisiin. Työnhakijan vanhempien, joiden taloudessa hän asuu, tuloina ei huomioitaisi omaishoitajan hoitopalkkiota.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan työttömyysturvalakiin tehtäväksi joitakin teknisluonteisia muutoksia.

Hallitus päätti huhtikuussa 2024 kehysriihessä uudesta julkista taloutta vahvistavasta toimenpidekokonaisuudesta. Tässä yhteydessä hallitus päätti, että työttömyysetuuksien aktiivijajan korotusosista luovutaan ja työmarkkinatuen tarveharkintaa kiristetään vanhempien tulojen huomioinnin osalta 1.1.2025 alkaen.

Tavoitteet

Hallitus toteuttaa perusturvan uudistuksen, joka parantaa työnteon kannattavuutta, sujuvoittaa sosiaaliturvaa ja yksinkertaistaa etuuksia sosiaaliturvakomitean välimietinnön tekemät suosituksen ja selvitykset huomioiden. Uudistuksen tavoitteena on aikaansaada yksi yleistuki. Yhteen perusturvaetuuteen siirrytään vaiheittain tukien määräytymisperusteita yhdistämällä. Työttömyysturvan aktiivijajan korotusosien poistaminen toteuttaa hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan työmarkkinatuen, peruspäivärahan, sairauspäivärahan, Kelan kuntoutusrahan ja vanhempainpäivärahojen vähimmäistaso yhtenäistetään ja lapsikorotukset, korotusosat sekä suojaosat poistetaan.

Esityksellä tavoitellaan lisäksi julkisen talouden vahvistamista noin 26 miljoonalla eurolla

Parkanon kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta.

Työllistämistä edistävä toiminta, kuten työkokeilu ja opiskelu vähenevät muutoksen myötä merkittävästi, mikäli työnhakijoita ei tueta rahallisesti siihen osallistumisessa. Työnhakijoiden halua ja motivaatioita ponnistella

kohti työmarkkinoita pitää tukea ja pieni rahallinen korvaus on hyvä motivointikeino. Korotusosaa ei tule poistaa kokonaan työllistämistä edistävästä toiminnasta, mutta painopistettä siinä tulisi muuttaa kannustavampaan suuntaan.

Liikkuvuusavustus kompensoi työmatkasta tai muutosta aiheutuvia kuluja ja rohkaisee siten työnhakijaa ottamaan työtä vastaan pidemmän matkan päästä. Tämä parantaa työvoiman kysynnän ja tarjonnan alueellista kohtaantoa. Liikkuvuusavustukseen ehdotetut pienennykset ovat järkeviä, mutta niiden vaikutuksia tulee arvioida uudelleen myöhemmin, jotta uudistus ei heikennä kuntien elinvoimaisuutta.

Yhteenvedona voidaan sanoa, että ehdotetut muutokset heikentävät työttömien ansiotuloa, aiheuttavat monenlaisia ongelmia työttömille ja kunnalle. Kuntien verotulot pienenevät arvion mukaan yli 4 milj. € ja kokonaisuutena heikentävät kuntien taloutta n. 3,4 milj. €. Valtio säästää siis muutoksessa osittain kuntien kustannuksella, eikä ole kompensoimassa mm. verotulojen menetyksiä. Lisäksi etuusmuutoksia ei voi tehdä takautuvasti, vaan kuntien ja asiakkaiden tulee voida varautua muutoksiin, joten muutosten tekeminen esimerkiksi 30.6.2024 alkaen on liian aikaista. Muutoksen ajankohdaksi tulisi soveltaa siirtymäsäädöstä jo alkaneisiin palveluihin, jolloin korotusosia maksettaisiin nykyisen mukaisena 31.3.2025 asti, joka on lausunnon yksi vaihtoehto.

Valmistelija työllisyyskoordinaattori Kaija Rönni.

Esittelijä	Hallinto- ja talousjohtaja Aleksi Saukkoriipi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa yllä mainitun lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle työttömyysturvalain ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta.
Käsittely	
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.